

Muusika ja teatrikunsti õppekavagrupi doktoriõppe hindamisotsus Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

08/04/2019

**Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri
kõrghariduse hindamisnõukogu otsustas kinnitada
hindamiskomisjoni aruande ja viia järgmine Eesti Muusika-
ja Teatriakadeemia muusika- ja teatrikunstide
õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedihindamine läbi seitsme
aasta pärast**

Lähtuvalt ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punktidest 3.7.3 ja 3.7.1 tuleneva volituse põhjal kehtestatud dokumendi "Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine" punktist 40.1 sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kooskõlastas EKKAg õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 16.10.2017.
2. EKKA juhataja kinnitas 22.10.2018 korraldusega Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia muusika ja teatrikunsti õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedihindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Bruce Brown (komisjoni esimees)	Teadusprofessor, Royal College of Art, London (Ühendkuningriigid)
Anna-Mari Almila	Teadur, London College of Fashion, University of the Arts London (Ühendkuningriigid)
Ankna Arockiam	Doktorant; Royal Conservatoire of Scotland (Ühendkuningriigid)
Hans Hellsten	Professor, Quality assurance coordinator for the Faculty of Fine and Performing Arts, Lund university (Rootsi)
Laura Lüse	Kunstiuringute osakonna juhataja, Rundale Palace Museum (Läti)
Anu Vehviläinen	Lektor, DocMus Doctoral School, Sibelius Academy, University of the Arts Helsinki (Finland)

3. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia esitas muusika ja teatrikunsti õppekavagrupis hindamisele järgmised doktoriõppekavad:

Muusika ja teatrikunst Muusikateadus

4. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 5.10.2018, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 22.10.2018.
5. Hindamiskülastus Muusika- ja Teatriakadeemias toimus 4.12.2018.
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 21.01.2019, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 28.01.2019 ja millele Eesti Muusika ja Teatriakadeemia esitas vastuse 18.02.2019.
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 18.02.2019. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 27.03.2019.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 08.04.2019 istungil 11 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia muusika ja teatrikunsti õppekavagrupi doktoriõpet puudutavad tugevused, soovitused ning parendusvaldkonnad.

Komisjon töö riiklikul tasemel välja järgmised soovitused:

- 1) Doktorantide stipendium on alla riigi keskmise sissetuleku, mis omakorda mõjutab doktorantide elukvaliteeti, nende lõpetamise määra ja aega. Riik peaks uurima võimalusi stipendiumi tõstmiseks läbi lisarahastuse või vähendama õppekohtade arvu.
- 2) Eesti riiklikud teadusindikaatorid on tekstipõhised, mis aga välistavad loomepõhise teadustöö. See välistab ka võimaluse taotleda kunstiuuringutele teadusrahastamist. Rahvusvahelises teaduskogukonnas on aga tänapäeval standardiks kunstiloomingu käsitlemine teadustöö väljundina, kui uurimisobjekt on avalikustatud ja kättesaadav. Üldiselt leiab enamik riike, et teadusuuringud, innovatsioon ja loovus on riikliku õitsengu ja heaolu peamised tegurid ning see on nii ka ELi teadusuuringute raamistikus. Hindamiskomisjon soovib Eesti teadusnõukogusid ja / või asjaomaseid valitsusasutusi kaaluda teadusuuringute mõiste laiendamist, et hõlmata ka mittetekstilisi väljundeid.

Komisjon töö Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia muusika- ja teatrikunsti õppekavagrupi puhul välja järgmised tugevused, parendusvaldkonnad ja soovitused:

Tugevused

- 1) Akadeemia jätkab intellektuaalsete ja materiaalsete ressursside arendamist, et toetada teadusuuringuid muusikateadustes ning muusika- ja teatrikunstis, mis on nii rahvusvahelises kui ka kohalikus kontekstis kõrgetasemelised. Doktoriõppe toetamiseks vajalikud füüsilised ressurssid

on suurepärased. Teadusraamatukogu, etendusruumid ja valmiv uus kontserdisaal loovad uurimistööks väga head võimalused.

- 2) Doktorikavade rakendamiseks ja jätkuvaks arendamiseks on olemas ühised põhimõtted, mis põhinevad parimatel rahvusvahelistel tavadel. EMTA doktoriõppe keskuse juhtimine on tõhus, arendatakse doktoriõpet ja juhendamist reguleerivat juhtimisraamistikku.
- 3) Teadustöö tase on kõrge, paljud juhendajad on oma teadusdistsipliini esirinnas. Doktorandid ja juhendajad moodustavad ühtse ja tugeva kogukonna. Akadeemiline kogukond on omavahel seotud elava seminariprogrammiga, mis hõlmab õppekavadevahelisi koosolekuid ja kuhu on kutsutud ka väliseksperdid ettekandeid tegema. Igal aastal toimuvad konverentsid.
- 4) Doktorandid on rahul akadeemilise keskkonna, rahvusvaheliste väljavaadete ning olemasolevate tugevate võrgustikega.
- 5) Üliõpilastel on juurdepääs suurele hulgale intellektuaalsetele ressurssidele ning nad saavad oma juhendajatelt märkimisväärset toetust.
- 6) Kvaliteeditagamise protsessist on selge arusaam, näiteks on lõpetamismäära parandamine määratletud strateegilise eesmärgina.
- 7) Vaba semestri võimalust kasutatakse aktiivselt. Edukalt toimib külalisõppejõudude kaasamine.
- 8) Vastuvõtuprotsessil on kolm etappi, mis on selgelt arusaadavad juhendajatele ja potentsiaalsele kandidaatidele.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Doktorantide ja juhendajate õigused ja kohustused peaksid olema selgemalt sätestatud. Akadeemia võiks kaaluda doktoriõppe käsiraamatu koostamist, mis oleks kirjutatud ja struktureeritud lihtsas keeles. See peaks olema koht, mis sisaldab kõiki õigusi, kohustusi ja juhiseid, mida üliõpilased ja juhendajad võivad vajada ning mis töötaks ühtlasi ka värbamisvahendina (kas veebipõhine või väljaprintitud kujul).
- 2) Tuleks astuda samme strateegia väljatöötamiseks, mis tagaks juhendajate järgmise põlvkonna hea väljaõppe ja ettevalmistuse. Selleks, et noorematele õppejõududele võimaldada juhendamiskogemust, on soovitatav moodustada teadustöö juhendamismeeskonnad, mis tasakaalustavad erinevaid kogemuste ja teadmiste tasemeid.
- 3) Üldjuhul on akadeemia doktoriõppe tulemuste edastamine suunatud pigem sissepoole kui avalikkusele. Sellest tulenevalt võiks kaaluda mõningaid väljapoole suunatud tegevusi, näiteks kajastada (sh akadeemia veebilehel) erinevate uurimuste mõju ühiskonnale, majandusele ja laiemale avalikkusele. Doktorantidele tuleks pakkuda koolitusi, mis aitaksid neil tutvustada oma uuringute mõjusust.
- 4) Kaks doktorikava kasutavad erinevaid uurimismeetodeid. Õppekava Muusikateadus kasutab üldjuhul traditsioonilist teaduslikku mudelit, mille teadustöö tase leiab kinnitust tekstivormides nagu monograafiad ja artiklid teadusajakirjades. Õppekava Muusika ja teatrikunst teadustöö väljundid on üldjuhul mittetekstilised. Nad kasutavad erinevaid metodoloogilisi lähenemisviise ja kriteeriume teadustöö taseme hindamiseks. Ehkki koostöös Eesti Kunstiakadeemiaga valmistatakse ette „Valget raamatut” loomepõhise teadustöö kohta, ei ole see veel kättesaadav ning vajalik on loomepõhise teadustöö kriteeriumite määratlemist jätkata.
- 5) Uurida võiks võimalusi doktoriõppe rahalise toetuse mitmekesistamiseks. Kuigi Eesti riiklik rahastamine doktoriõppeks on toetuste peamine allikas, võivad näiteks programmi „Horisont 2020” raames rahastatavad teadusuuringute toetused hõlmata doktoriõppe stipendiume ja seega tuua täiendavaid vahendeid. Samuti võiks põhjalikumalt uurida võimalust kaasata välisüliõpilasi (väljastpoolt Euroopa Liitu) täisõppemaksuga.
- 6) Doktoritööde ja doktorantide kriitiline mass ei ole praegu piisav investeeringute ja intellektuaalse infrastruktuuri toetamiseks. Siin ei ole küsimus suurusel üldiselt, vaid selles, kas

ollakse piisava suurusega, et olla tõhus ressursside kasutamisel koos suutlikkusega investeerida uutesse algatustesse. Akadeemia võiks tulevases strateegilises planeerimises uurida võimalusi, kuidas suurendada teadustöö kriitilist massi doktorikavade ja alternatiivsete rahastamisvoogude kaudu.

- 7) Erinevate erialade vahel võiks luua rohkem horisontaalseid suhteid, et soodustada heade tavade ja koostöövõimaluste ülekandmist. Interdistsiplinaarsuse võimaldamiseks tuleks arendada koostöösuhteid ka teiste ülikoolide erinevate teadusvaldkondadega (nt loodus- ja sotsiaalteadused).
 - 8) Koostöösuhteid vilistlaste ja tööandjatega tuleks tugevdada.
 - 9) Akadeemia võiks tutvuda loomepõhise teadustöö parimate tavade näidetega sarnastes välisülikoolides, et kasvatada oma positsiooni praktikapõhise teadustöö valdkondades.
 - 10) Soovitav on pakkuda doktorantidele koolitust teadustöö pedagoogikas, mille kaudu üliõpilast kui iseseisvat õppijat toetatakse.
 - 11) Kandidaatide huvi teadusuuringute vastu ja nende läbiviimise võimekust tuleks vastuvõtuprotsessis põhjalikumalt käsitleda.
 - 12) Üliõpilaste tagasisidet saaks paremini kasutada nii kvaliteedi parandamise kui ka kvaliteedi tagamise protsessides.
- 10.** Dokumendi „Doktoriõppe õppekavagrupi kvaliteedi hindamine“ p 40 sätestab, et hindamisnõukogu kinnitab hindamisaruande kolme kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas seitsme, viie või kolme aasta pärast.
- 11.** Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele ning:

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia muusika ja teatrikunsti õppekavagrupi doktoriõppe kvaliteedi hindamine läbi seitsme aasta pärast.

Otsus võeti vastu 11 poolthäälega. Vastu 0.

- 12.** Nõukogu teeb Eesti Muusika- ja Teatriakadeemiale ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 8.04.2020 tegevuskava aruandes toodud parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
- 13.** Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama.

Nõukogu saadab vaide EKKA hindamisnõukogu vaidekomisjonile, kes esitab 5 päeva jooksul vaide saamisest nõukogule kirjaliku erapooletu arvamuse vaide põhjendatuse osas. Nõukogu lahendab vaide 10 päeva jooksul selle saamisest, võttes arvesse vaidekomisjoni põhjendatud seisukohta. Kui vaiet on vaja täiendavalt uurida, võib hindamisnõukogu vaide läbivaatamise tähtaega pikendada kuni 30 päeva võrra.

Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

Eve Eisenschmidt
Nõukogu esimees

Hillar Bauman
Nõukogu sekretär